

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 109. An & qualiter requiratur consensus capituli ad alienationem rerum Ecclesiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

Quest. 107. Consensus Capituli, ubi requiritur, qualis esse debeat?

Resp. Primò: Debet esse præstitus à Capitularibus legitime in unum congregatis. Cum enim singuli seorsim sumpti non faciant Capitulum. Argum. c. unio. ne Sede vac. in 6. etiam consensus singulorum non est consensus aut Decretum Capituli vel Conventus. Delb. de immunit. eccl. p. 2. c. 17. du. 9. in resol. difficult. num. 9. Laym. in disp. Can. de reb. eccl. alienand. Th. 15. Pich. h. t. num. 2. Wiestn. h. t. num. 8. Host. & alii apud Sylv. v. alienatio q. 5. cum communiore contra eundem Sylv. Valq. de reditib. c. 2. §. 2. du. 12. num. 42. Tambur. de jure Abb. Tom. 3. d. 13. q. 4. num. 7. Bonacin. & alios censentes, quod consensus etiam seorsim præstitus à Capitularibus sit verè consensus Capituli. Sed neque verum est, ut volunt hi AA. quod consensus simul congregatorum sit proprius electionibus; cum etiam ad alios actus universitatum & collegiorum requiratur consensus collegialis seu collaudatio, hoc est, ut omnes simul juncti laudent & approbent actum; adeoque toties, quoties jura requirunt consensus Capituli, conventus, communitatis, de hoc consensu membrorum illius, in unum congregatorum intelligenda, ita ut non sufficiat ad validitatem actus consensus à singulis seorsim membris exquisitus & præbitus. Atque ita rectè statuerunt jura; cum alias, si actus. V. g. alienatio suffragiis singulorum seorsim rogatis discerni posset, minus sepe liber, aut etiam communitati. V. g. ecclesie monasterio &c. noxius evaderet; Prælati seu superiore hæc omnia facilius obtinenti in favorem sui & juxta voluntatem suam decerni.

2. Resp. Secundò: Debet esse præstitus à majore parte Capituli congregati seu Capitularium in Capitulo præsentium, sufficitque talis consensus, nulla habita ratione absentium. Quod enim major illa pars agit, Capitulum totum egisse censetur, trahente, pro ut debet, majore parte ad se minorem, c. 1. h. t. Abb. ibid. num. 5. Molin. de just. tr. 2. d. 468. num. 6. Delb. l. c. num. 6. & 7. Pich. l. c. Quod tamen ut procedat, requiritur, ut major pars sit simul sanior. Arg. cit. c. 1. dum ibi dicitur disjunctivè: *majoris vel sanioris partis*. Sed de hoc ex professo tit. seq. De cætero quandomam consensus ille debeat esse expressus, & quando tacitus sufficiat, dicitur melius ad *quest. seq.* hoc tamen hic notandum, quod, dum consensus ille vocatur c. 1. h. t. collaudatio, venit consensus expressus. Delb. l. c. num. 5. citatis Abb. Molin. Less. Bonac. Valq. &c.

Quest. 108. In quibus generatim necessarius sit, vel non sit consensus Capituli, & in quibus ejus ommissio præjudicet ecclesie?

1. **R**esp. Primò: Consensus Capituli Episcopo aliisque Prælati necessarius est, ita ut non sufficiat adhiberi consilium, in omnibus, in quibus ecclesie obligatio aliqua notabilis imponitur. V. g. ex deposito, fidejussione, mutuo, donatione, ut dicitur amplius in propriis eorum titulis. Item in omnibus negotiis, in quibus ecclesie & successoribus notabile præjudicium generari potest, quæ ad Prælatum & Capitulum simul spectant, aut hujus specialiter intereunt. Abb. in c. novit. h. t. n. 7. Laym. tr. de jurisdic. ordinar. num. 83. & th. mor. L. 1. tr.

4. c. 7. num. 2. Barbos. tr. de Can. & Dignit. c. 42. num. 14. ita ut in bonis patrimonialibus juribusque ad Prælatum in particulari spectantibus, neque consensus, neque Consilium Capituli necesse sit requiri. Uti etiam in minoribus negotiis, seu non valde notabile præjudicium creatibus Capitulo aut successori; præscindendo à consuetudine in contrarium consensus ille necessarius non est. Engels. h. t. num. 5. Vallens. num. 2. Wiestn. num. 26. Dico: præscindendo à consuetudine: quemadmodum enim alicubi vigere potest consuetudo legitime præscripta juri communi contraria, ut etiam in negotiis arduis Prælati procedere possit sine consensu Capituli, ut citati AA. ita etiam è contra vigere potest consuetudo, ut etiam in minoribus præjudicii negotiis hic consensus sit necessarius. Estque talis consuetudo, tam stans pro libertate Prælati, quam pro necessitate consensus etiam in minoribus diligenter attendenda, præsertim ubi ex rationabili causa introducta. Reiffent. h. t. num. 25.

2. Resp. Secundò: In iis, quæ jure devolutionis agit Episcopus, consensus Capituli requirere non tenetur. Sequitur ex dictis; si enim in iis necessarium non est consilium, multò minùs necessarius est consensus Capituli, juxta limitationem tamen datam de consilio.

3. Resp. Tertiò: In iis, in quibus procedit Episcopus autoritate delegata, non eget consensu Capituli. ut Abb. Cardin. Anchar. apud Fagn. in c. ad audientiam. il. primo. de eccl. adific. n. 53. Siquidem Episcopus qua delegatus Sedis Apostolicæ nullam cum Capitulo habet communicationem. Distinguit tamen hoc ipsum Fagn. n. 54. ut procedat, dum Episcopus agit speciali jure specialis delegationis seu vi & potestate delegationis sibi hic & nunc specialiter delegata. Secus, si procedat jure ordinario delegationis, hoc est, potestate sibi constanter pro certis causis delegata à Papa vel vigore Concilii Tridentini.

4. Resp. Quartò: Ommissio consensus Capituli, seu actus à Prælati gestus sine eo in bonis ac juribus jam acquisitis nocere & præjudicare ecclesie seu conventui nequit. V. g. alienatio eorum quia talis actus sine consensu Capituli gestus est invalidus & nullum effectum habet. E contra nocere potest in rebus quærendis. V. g. repudiatio donationis oblata ecclesie facta sine consensu Capituli; quia talis renunciatio Prælati solius sine consensu Capituli valet, & hinc notet. Gl. in c. ult. 16. qu. 6. Legistæ in L. jubemus. Abbat. & Canonistæ, in c. tua. h. t. & alii quos citat & sequitur Laym. th. mor. l. 3. tr. 4. c. 10. num. 6.

Quest. 109. An & qualiter requiratur Consensus Capituli ad alienationem rerum Ecclesie?

1. **R**esponder primo ad quæstionem in genere sub distinctione cum Abb. Joan. Andr. Cardin. Imol. & aliis à se citatis Fagn. in c. pastoralis. h. t. num. 10. ad alienationem, quæ fit ex necessitate juris, seu quam jus fieri præcipit, non requiri consensus Capituli; secus ad alienationem voluntariam, qualem adhuc esse dicit alienationem, quæ fit citra tale præscriptum juris, etsi alias fiat ob necessitatem vel utilitatem ecclesie. Alienationis necessaria exemplum ponit; dum Episcopus construxit ecclesiam, ad quam dotandam quia tenetur juxta c. cum sit. de consecrat. eccl.;

ecclesiæ. Potest ad hoc impendere quinquagesimam partem reddituum Ecclesiæ Cathedralis sine consensu Canonicorum. Et hanc distinctionem seu theoriam servati in Curia probat ex responso S. Cong. Concil. De cætero loquendo de alienatione in sensu jam explicato voluntaria.

Resp. Secundò: Ad alienationem rei ecclesiasticæ, immobilis, aut mobilis pretiosæ, quæ servando servari potest, siue ea sit Ecclesiæ Cathedralis, siue collegiata, siue conventus religiosorum aliorumve clericorum beneficiorum ecclesiæ parochialis habentes plures beneficiatos, requiritur consensus Capituli, conventus, collegii, c. sine exceptione. 12. quæst. 2. c. irrita. c. tua. h. t. c. ut super de reb. eccles. non alien. Delb. l. c. p. 2. c. 17. du. 9. in resol. difficult. num. 3. & quos citat Molin. de iust. tr. 2. d. 468. Valq. de redit. c. 5. §. 2. du. 14. num. 42. Et si res est Ecclesiæ Cathedralis, requiritur consensus Canonicorum Capitularium, etsi sint beneficiati in eadem Ecclesia Pirh. b. t. num. 3. Idem dicendum videtur de clericis seu beneficiatis in ecclesia collegiata, si non sint de Capitulo illius, in inferioribus autem ecclesiis requiritur consensus clericorum illius ecclesiæ. Pirh. loc. cit. citans Abb. in c. 1. h. t. num. 5. Porro consensus debet esse à Capitularibus collegialiter seu simul congregatis juxta dicta quæ ante hanc penult. & quidem expressus, ita ut tacitus seu præsumptus non sufficiat. Argum. c. 1. h. t. ubi consensus ille vocatur collaudatio, quæ approbationem simul congregatorum significat. Less. de iust. l. 2. c. 24. num. 63. Pirh. b. t. num. 2. Delb. l. c. num. 5. citatis, Abb. Valq. Molin. ubi ante. Quod tamen de consensu expresso distinguunt alii: nimirum ut is requiratur ad alienationem rei ecclesiasticæ, quæ nomine ecclesiæ in perpetuum, puta per donationem, venditionem, commutationem, vel ad longum tempus quo ad dominium utile. V. g. per locationem, alienatur; sufficit verò consensus tacitus & præsumptus ex scientia & taciturnitate Capituli ad similem alienationem, seu concessionem domini utilis ad breve tempus, puta, infra decennium, Arg. c. 2. h. t. Abb. ibidem. num. 6. Covar. l. 2. var. c. 16. num. 1. Pirh. b. t. num. 11. Laym. in disp. can. de reb. eccles. alien. c. 2. num. 22. Oliva. for. eccl. p. 2. q. 43. num. 45. Redoan. de reb. eccl. non alien. du. 25. num. 17. Requiritur quoque, ut consensus ille sit præstitus prævio tractatu, & quidem diligente & solenni, habito cum Capitularibus in unum congregatis, quo Prælati cum Capitulo seu conventu de proposita rei alienatione, num ea sit necessaria, vel ecclesiæ aut monasterio utilis futura, deliberat juxta c. sine exceptione 12. q. 2. §. c. 1. §. quia etiam de reb. eccl. non alien. in 6. Delb. l. c. num. 11. Pirh. b. t. num. 4. Wiestn. num. 2. Sufficere autem unum tractatum; cum citati textus loquantur in singulari numero, & nullibi in jure sit mentio de pluribus (etsi quandoque consultum, institui plures tractatus, dum alienatio est majoris momenti, ejusque utilitas non ita evidens) teneat Abb. in c. tua nuper. h. t. num. 3. Franc. in c. 1. h. t. num. 9. Covar. l. c. c. 19. num. 1. Redoan. l. c. rub. 24. num. 28. Wiestn. num. 3. Hic tamen tractatus non requiritur ad alienationem in rebus modicis, Innoc. in c. 1. de reb. eccl. non alien. num. 3. Laym. l. c. num. 23. Pirh. b. t. num. 4. Sed neque in his ipsum consentum, multoque minus expressum, requirit Arg. c. ceterum de donatione & Can. terrulas. tradunt cum Innoc. Rebuff. de decimis. q. 5. num. 34. Reiffenst. h. t. num. 14.

2. De cætero alienatio facta à Prælati sine consensu Capituli, multoque magis eo reclamante, est irrita, & à successore non servanda. Delb. l. c. n. 12. Pirh. l. c. Barbos. in c. 1. h. t. n. 1. cum communi. & patet ex eod. c. 1. 2. §. 5. Quod si verò ob bellum aliamve causam urgentem Capitulum absit, Prælati debere loco Capituli substituere alios clericos, quibuscum tractet, & consulat de re alienanda, & eorum consensu requisito & obtento, & non aliter rem alienare, cum Abb. h. t. n. 7. & Molin. l. c. tradit Delben. l. c. n. 12. Et si ecclesia collegiata vel conventualis est, aut careat Capitulo, potest ejus Prælati exigente necessitate aut evidente utilitate, rem etiam immobilem, accedente autoritate Episcopi alienare; cum hujusmodi Rector solus cum dicta autoritate possit, quod Prælati in ecclesia collegiata vel conventuali cum Capitulo. Imol. in c. 1. de dolo. n. 7. Abb. ibid. num. 28. Redoan. l. c. num. 46. quos citat & sequitur Wiestn. h. t. num. 4.

Quest. IIO. An etiam requiratur consensus Capituli Cathedralis, aut saltem ejus consilium in alienatione rei pertinentis ad ecclesiam inferiorem?

Resp. Præter consensum clericorum talis ecclesiæ, si plures præter Prælatum habeat, & præter consensum etiam Episcopi requiritur consensus Capituli Cathedralis & tractatus cum eo, si Episcopus est principalis auctor alienationis, idque ne alias tam facile alienentur bona illius ecclesiæ, Delb. l. c. n. 25. juxta c. 1. de reb. eccl. non alien. remittens ad Abb. Molin. Riccium. Sed de hoc ex professo infra ad tit. 13.

Quest. III. An & qualiter alienationem factam sine consensu Capituli, aut etiam eo contradicente, Capitulum ex post ratihabendo validam reddere possit?

Resp. Potest Capitulum, etiam quod prius contradixit, ex post præbere suum consensum factæ à Prælati alienationi, & hac ratione ratam habendo reddere validam. c. cum nos. h. t. gl. ibid. v. ratam. & Barbos. n. 1. Pirh. cit. n. 4. ubi etiam cum Host. in idem. c. quod ratihabito subsequens habeat se per modum mandati, & retrotrahatur ad tempus præcedentis alienationis, Delb. l. c. ubi quod alienatio tunc rata sit à tempore tantum, quo eam ratam habuit Capitulum; quia à tunc tantum adfuit ad alienationem requisita. Declarat hæc Pirh. exemplo alienationis feudi, cui ex post supervenit consensus Domini ad eam requisitus, eandem ratificando, reddidit absolute validam, & utrumque obligantem. Quod si autem quæratur, an igitur alienatio facta sine consensu Prælati, superveniente dein una cum tractatu consensu Capituli ab initio non fuerit valida; respondet Abb. in c. cum nos. n. 5. fuisse ab initio invalidam, & solum ex eo tempore, quo supervenit consensus Capituli incipere esse validam. Atque ita non per solum tractum temporis reddi validum, quod à principio fuit invalidum (quod est contra regul. jur. 18. in 6.) Sed per supervenientem consensum expressum vel tacitum. Quam doctrinam sectatus videtur Delb. paulò ante citatus, eamque veram cum Suar. Tom 4. de relig. l. 2. c. 27. n. 20. dicit Pirh. h. t. n. 5. si alienatio facta sine solennitatibus extrinsecis sit omni jure, etiam naturali & in conscientia irrita, ita ut per illam dominium non transferatur. Si tamen (ut teste Pirh. habet sententia valde probabilis) alienatio (uti & omnis alius contractus vel actus, ut in genere docent Nav. Tom. 1. in commentar. de